

Paimenkoiran valinta ja koiran vaikutus työmenekkiin

Hyvä paimenkoira on korvaamaton työkaveri ja resurssi lammastilalla sekä muilla maataloilla. Parhaimmillaan työkoiran käyttö tehostaa ja helpottaa töiden tekemistä, vaikka tilan eläinmäärä kasvaisi.

Miksi paimenkoira?

Paimenkoiraa voi käyttää apuna kaikissa lammastilan työtehtävissä. Kun ihmisen ja koiran välinen yhteistyö ja luottamus toimii, sujuvat työt stressittömämmin kaikkien näkökulmasta.

Tehostaa töiden tekoa: Koulutetun paimenkoiran avulla töiden tekemiseen kuluu vähemmän aikaa.

Helpottaa työtehtäviä: Paimenkoira säästää ihmiseltä askelia, aikaa ja hermoja löytämällä eläimet nopeammin metsäiseltä alueelta ja pitämällä ne pois tieltä.

Korvaa ihmistyövoimaa: Paimenkoira voi olla eläinten näkökulmasta vakuuttavampi ja stressittömämpi apu esimerkiksi siirroissa monen ihmisen sijasta.

Koiran valitseminen

Työkoiran valitsemisessa tilalle tulisi huomioida tilan tarpeet sekä omat resurssit koiran kouluttamiselle. Varmin tapa hankkia tilalle paimentava työkoira on ottaa pentu Suomen Paimenkoirayhdistyksen kautta, jolloin pennulle saa paimennustakuun ja se on varmasti paimentavista vanhemmista. Parhaat rotuvaihtoehdot paimenkoiraa ottaessa ovat bordercollie tai working kelpie, mutta pienellä tilalla voi muunkin rotuisesta paimentavasta koirasta olla apua.

Paimenkoiran voi ostaa joko pentuna ja kouluttaa siitä itse tilalleen sopivan työkoiran, mutta vaihtoehtona on myös aikuisen, enemmän koulutetun koiran ostaminen. Molemmat ovat hyviä vaihtoehtoja, mutta pennun kouluttamisessa hyväksi paimenkoiraksi menee aikaa. Aikuisen koiran kanssa pääsee nopeammin tekemään töitä.

Työmenekki ja koiran hyödyntämismahdollisuudet

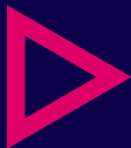
Paimenkoiraa voi käyttää lammastilalla apuna kaikissa tilan töissä. Se on hyvä apu esimerkiksi eläinten siirroissa paikasta toiseen tai voi pitää eläimiä pois tieltä ruokinnan tai kuivituksen aikana. Koira voi myös auttaa teuraskuorman lastauksessa tai rännityksessä.

Alla olevassa esimerkissä on joitakin työtehtäviä, joissa paimenkoiria käytettiin apuna opinnäytetyöhön vastanneilla tiloilla. Käytetty aika on kerrottu minuutteina, kauanko tehtävään on kulunut vähimmillään tai enimmillään. Käytetyn ajan määrä vaihtelee esimerkiksi lampaiden määrän mukaan ja siirroissa siirtomatkan pituus vaikuttaa. Ajat ovat tilallisten antamia arvioita sekä osittain viime kesän aikana mitattuja.

Esimerkki työhön kuluneesta ajasta koiran kanssa

Esimerkki (Opinnäytetyön tulosten pohjalta)

Työtehtävä	Käytetty aika (min)
Lampaiden siirrot paikasta toiseen	10-140
Ruokinta (karsinaa kohti)	15-30
Kuivitus	30-60
Lampaiden kerääminen laitumelta	60
Madotukset	20
Punnitukset	30-100
Laitumelta toiselle siirto	15-60
Pitkän matkan siirto (3-4 km)	60
Teuraskuorman lastaus	15-60
Eläinten tarkistus laitumella/perinnebiotoopilla	15-60

Yhteystiedot

Marianne Niinikoski

Projektipäällikkö

Lammastalouden tuotannontekijät (LaTu) -hanke

Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Biotalousinstituutti

Jyväskylä University of Applied Sciences

Institute of Bioeconomy

Tuumalantie 17

43130 Tarvaala

Finland

+35840 183 7085

www.aitomaaseutu.fi/latu

Tämä tietokortti on osa opinnäytetyötä: Paimenkoirat lammasiloilla – Tietokortti paimenkoirien työmenekistä ja kustannuksista / Kristiina Oja, SeAMK